

ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΙ
ΚΕΝΤΡΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΜΑΪΟΣ 2004

Η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης του Δικτύου Εργαστηριακών Μονάδων και Κέντρων του Παν/μίου Ιωαννίνων, αποτελούμενη από τους:

- 1) Αν. Βάρβογλη, Καθηγητή του Τμήματος Χημείας, Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης
- 2) Ι. Λάμπρη, Καθηγητή του Τμήματος Παθολογοανατομίας και Εργαστηριακής Ιατρικής, Παν/μίου Πενσυλβάνια
- 3) Ε. Οικονόμου, Καθηγητή Τμήματος Φυσικής, Παν/μίου Κρήτης
- 4) Αθ. Σιμόπουλο, Δρ. Φυσικής, ΕΚΕΦΕ «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

συνήλθε την Παρασκευή 14 και Σάββατο 15 Μαΐου 2004, έπειτα από πρόσκληση του Αντιπρύτανη του Παν/μίου Ιωαννίνων, κ. Ιωάννη Γεροθανάση.

Στη διάθεση της Επιτροπής ετέθησαν:

- 1) Το κείμενο ίδρυσης του Δικτύου Εργαστηριακών Μονάδων και Κέντρων του Παν/μίου Ιωαννίνων
- 2) Τα τεχνικά δελτία υποέργων-υποδομών
- 3) Ο οδηγός του Δικτύου Εργαστηριακών Μονάδων και Κέντρων του Παν/μίου Ιωαννίνων
- 4) Η έκθεση πεπραγμένων των Μονάδων και Κέντρων του Δικτύου
- 5) Τα βιογραφικά σημειώματα των Επιστημονικών Υπευθύνων των Μονάδων και Κέντρων του Δικτύου
- 6) Η Έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικής αξιολόγησης
- 7) Παρουσίαση από τους Επιστημονικούς Υπευθύνους των επεκτάσεων του Δικτύου

Στην Επιτροπή έγιναν επίσης προφορικές παρουσιάσεις από τους Επιστημονικούς Υπευθύνους ή τους αναπληρωτές Επιστημονικούς Υπευθύνους.

Η Επιτροπή είχε επίσης την ευκαιρία να συνομιλήσει με τους Επιστημονικούς Υπευθύνους ή αναπληρωτές Επιστημονικούς Υπευθύνους.

Η Επιτροπή είχε εκτενή συζήτηση με την Επιτροπή Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Η Επιτροπή κρίνει ότι τα στοιχεία που ετέθησαν υπόψη της ήταν επαρκέστατα και ότι η όλη οργάνωση της διημερίδας ήταν άριστη και εξαιρετικά επικοινωνιακή.

Ιδιαίτερα η Έκθεση της Επιτροπής Εσωτερικής Αξιολόγησης διευκόλυνε τα μέγιστα το έργο της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης, δεδομένου ότι τα σχόλια των δύο Επιτροπών συμφωνούν σε γενικές γραμμές.

Ακολουθούν τα κύρια συμπεράσματα και προτάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης.

A. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

I. Έχει λόγο ύπαρξης το Δίκτυο Εργαστηριακών Μονάδων και Κέντρων του Παν/μίου Ιωαννίνων;

Η απάντηση είναι κατηγορηματικά θετική διότι η ύπαρξη του Δικτύου:

- α) Επιτρέπει/αυξάνει τις πιθανότητες ομαδικής χρηματοδότησης μεγάλης κλίμακας
- β) Διευκολύνει χρηματοδοτικούς οργανισμούς που δεν διαθέτουν επαρκή μηχανισμό αξιολόγησης επιμέρους ατομικών προτάσεων
- γ) Ενισχύει διεπιστημονικές συνεργασίες σε τομείς αιχμής στις διεπιφάνειες μεταξύ παραδοσιακών γνωστικών αντικειμένων
- δ) Καλλιεργεί κλίμα συνεργασίας μεταξύ μονάδων και Τμημάτων του Παν/μίου
- ε) Συμβάλλει στην αυτογνωσία και την αξιοκρατική λειτουργία του Πανμ/ίου ενισχύοντας διαδικασίες αξιολόγησης του έργου του.

II. Κριτήρια ένταξης (απένταξης σε περίπτωση απουσίας τους) μιας Μονάδας ή Κέντρου στο Δίκτυο

- 1) Ύπαρξη επιστημονικής αριστείας του Επιστημονικού Υπευθύνου (και όποιων άλλων βασικών επιστημόνων της Μονάδας ή του Κέντρου) σε τομείς αιχμής με θετικές προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξής τους.

Η επιστημονική αριστεία τεκμηριώνεται κυρίως με βάση τους παρακάτω δείκτες:

- α) Αριθμό αναφορών (citations)
 - β) Αριθμό δημοσιεύσεων σε διεθνή περιοδικά με κριτές (ιδίως σε εκείνα υψηλής απήχησης)
 - γ) Αριθμό προσκεκλημένων ομιλιών σε πάγια διεθνή συνέδρια
 - δ) Αριθμό προσκεκλημένων άρθρων ανασκόπησης
 - ε) Αριθμό βιβλίων εκδοθέντων από διεθνείς εκδοτικούς οίκους
 - στ) Μείζονες διακρίσεις και βραβεία
 - ζ) Αριθμό και ύψος ανταγωνιστικών ερευνητικών επιχορηγήσεων
 - η) Επιστολές από κορυφαίους ερευνητές
- 2) Τεκμηριωμένο ενδιαφέρον μονάδων ή/και Τμημάτων του Παν/μίου Ιωαννίνων για τη δημιουργία, εξοπλισμό και υλική στήριξη λειτουργίας της Μονάδας ή Κέντρου. Η ύπαρξη του έμπρακτου αυτού ενδιαφέροντος πρέπει να ελέγχεται περιοδικά (ετησίως ή ανά διετία).
 - 3) Το αρχικό κόστος δημιουργίας/επέκτασης, καθώς και το κόστος λειτουργίας της προτεινόμενης Μονάδας πρέπει αφενός μεν να υπερβαίνει τις δυνατότητες ενός εργαστηρίου ή ενός Τμήματος, αφετέρου δε να δικαιολογείται από την αναμενόμενη ερευνητική και άλλη αναβάθμιση του Παν/μίου.
 - 4) Συνήθως επικουρικά, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις ως σημαντικά, κριτήρια ένταξης πρέπει να θεωρηθούν και τα ακόλουθα:
 - α) Η αναμενόμενη εκπαιδευτική προσφορά της προτεινόμενης Μονάδας/Κέντρου σε τομείς μεγάλης ζήτησης από την αγορά εργασίας ή σε τομείς αιχμής και σε επίπεδο κυρίως μεταπτυχιακής ειδίκευσης.
 - β) Η τεκμηριωμένη προοπτική εισροής σημαντικών οικονομικών πόρων από τις υπηρεσίες της προτεινόμενης Μονάδας/Κέντρου. Οι πόροι αυτοί θα πρέπει εν μέρει να στηρίζουν την επιστημονική αριστεία και άλλες δραστηριότητες του Δικτύου.
 - γ) Η τεκμηριωμένη δυνατότητα σύνδεσης με παραγωγικές δραστηριότητες (π.χ. spin-off εταιρείες, licences κλπ.) ή η προσφορά πολύ σημαντικών κοινωνικών υπηρεσιών.

III. Διαδικασία ένταξης/επέκτασης

- 1) Πρόσκληση υποβολής προτάσεων εκ μέρους του Παν/μίου Ιωαννίνων ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς. Η δυνατότητα υποβολής πρότασης προς το Παν/μιο Ιωαννίνων,

- έστω και αν δεν υπάρχει τέτοια πρόσκληση, πρέπει να υφίσταται.
- 2) Υποβολή λεπτομερούς πρότασης που θα ικανοποιεί τα ως άνω κριτήρια, θα αναλύει λεπτομερώς το αρχικό κόστος καθώς και το κόστος λειτουργίας, θα τεκμηριώνει την ύπαρξη του αναγκαίου ανθρώπινου δυναμικού και της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής. Θα πρέπει επίσης να αναφέρονται ρητά οι προβλεπόμενοι πόροι δημιουργίας/επέκτασης και λειτουργίας της προτεινόμενης Μονάδας/Κέντρου, καθώς και η δημοσιοποίηση, οργάνωση και ο ειδικός κανονισμός παροχής υπηρεσιών.
 - 3) Εξωτερική αξιολόγηση της πρότασης που θα πιστοποιεί την ανάγκη και την επιστημονική αριστεία της πρότασης καθώς και την οργανωτική και χρηματοδοτική επάρκειά της.
 - 4) Εισήγηση της Επιστημονικής Επιτροπής του Δικτύου.

IV. Καταστατικά Λειτουργίας

Οι υποχρεώσεις τόσο των Μονάδων/Κέντρων του Δικτύου όσο και των αποδεκτών των υπηρεσιών τους θα πρέπει να ρυθμιστούν με Γενικό (του Παν/μίου) και Ειδικό (των Μονάδων/Κέντρων) Κανονισμό Λειτουργίας που θα ενσωματώσει την υπάρχουσα εμπειρία του Δικτύου και άλλων συναφών Δικτύων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

I. Γενικά σχόλια

- 1) Είναι απαραίτητο να γίνεται χρέωση των υπηρεσιών – έστω και εικονική (για Μονάδες του Παν/μίου Ιωαννίνων)– ανάλογα με το χρήστη. Με ένα τέτοιο σύστημα, θα παρακολουθεί η Διοίκηση του Παν/μίου Ιωαννίνων και της Μονάδας/Κέντρου και οι χρήστες την «κίνηση» της Μονάδας. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της Μονάδας/Κέντρου και για χρηματοδοτήσεις από το Παν/μιο Ιωαννίνων.
- 2) Χρειάζεται προώθηση και γνωστοποίηση της ύπαρξης του Δικτύου και των δυνατοτήτων του, τόσο εντός όσο και εκτός Παν/μίου (σεμινάρια, συνέδρια κλπ.).
- 3) Θα πρέπει να διανέμεται ερωτηματολόγιο προς τα μέλη της Παν/κής κοινότητας, από το οποίο να προκύπτει αν γνωρίζουν την ύπαρξη μιας Μονάδας, αν έχουν ζητήσει τις υπηρεσίες της και αν έμειναν ικανοποιημένοι από αυτές, καθώς και σχόλια που αφορούν βελτιώσεις ή και επεκτάσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών.

II. Παρατηρήσεις όσον αφορά στις επιμέρους Μονάδες/Κέντρα του Δικτύου

Η Επιτροπή Εξωτερικής αξιολόγησης συμφωνεί σε γενικές γραμμές με τα σχόλια της Επιτροπής Εσωτερικής αξιολόγησης, όσον αφορά στις ήδη ενταγμένες Μονάδες/Κέντρα στο Δίκτυο. Πιο συγκεκριμένα:

- 1) Το Κέντρο NMR και η Μονάδα Συνεστιακής Μικροσκοπίας κρίνεται ότι πληρούν σε επαρκή βαθμό τα κριτήρια που τέθηκαν ανωτέρω. Η Μονάδα Συνεστιακής Μικροσκοπίας πρέπει να κάνει μια προσπάθεια διεύρυνσης των υπηρεσιών της προς άλλους χρήστες για την πληρέστερη αξιοποίηση της υπάρχουσας υποδομής.
- 2) Το ισχυρό σημείο των Μονάδων Περίθλασης Ακτίνων Χ Κόνεως και Πιστοποίησης Ποιότητας Τροφίμων είναι η παροχή χρήσιμων και απαραίτητων υπηρεσιών προς πολλούς χρήστες. Η Μονάδα Πιστοποίησης Ποιότητας Τροφίμων θα πρέπει να επεκτείνει τις προσπάθειες για σημαντική αύξηση των εσόδων της κυρίως από τον Ιδιωτικό Τομέα.

- 3) Η Μονάδα Φασματομετρίας Μάζας δεν έχει λειτουργήσει μέχρι τώρα. Η τεχνολογία όμως αυτή θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική. Το Παν/μιο Ιωαννίνων θα πρέπει να επιδιώξει την προσέλκυση ειδικευμένου επιστήμονα υψηλής στάθμης και αριστείας για την ανάπτυξη αυτού του τομέα.
- 4) Το Κέντρο Αρχαιομετρίας δε θα έπρεπε να ανήκει στο Δίκτυο στην παρούσα φάση στελέχωσης και υποδομής. Επισημαίνεται η δυσκολία που θα είχε ένα τέτοιο κέντρο να ανταγωνιστεί επιτυχώς με ήδη καθιερωμένο αντίστοιχο του Ελληνικού χώρου κέντρο.
- 5) Η Μονάδα Θερμικών Μετρήσεων δεν μπορεί να πληροί το ρόλο της για υπηρεσίες σε άλλα Τμήματα, δεδομένου ότι αντίστοιχος εξοπλισμός και στελέχωση υπάρχει ήδη σε αυτά.
- 6) Για τις δραστηριότητες της Μονάδας Νέων Τεχνολογιών Αγωγής, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να σχηματίσει γνώμη. Πάντως δεν φάνηκε ο διατηρηματικός της χαρακτήρας.
- 7) Οι Μονάδες Ηλεκτρονικής Μικροσκοπίας Σάρωσης, Περίθλασης Ακτίνων Χ Μονοκρυστάλλου, Φασματοσκοπίας Φθορισμού Ακτίνων Χ και Μαγνητικών Μετρήσεων παρέχουν χρήσιμες υπηρεσίες, αλλά έχουν προβλήματα είτε έλλειψης προσωπικού είτε ανάγκης συμπλήρωσης εξοπλισμού.
- 8) Το Κέντρο Εφαρμογών Laser έχει κάνει πρόσφατα σημαντική πρόοδο στην υποδομή του και σε κάποιο βαθμό στη στελέχωσή του. Μπορεί να εξελιχθεί ώστε να επεκτείνει υπηρεσίες υψηλής στάθμης σε ακόμη περισσότερες μονάδες του Παν/μίου Ιωαννίνων

Σε εφαρμογή των παραπάνω γενικών προτάσεων (Α) της Επιτροπής μας, θεωρούμε ότι θα ήταν χρήσιμο οι νέες προτάσεις για την αναβάθμιση και επέκταση του Δικτύου (οι οποίες ως φαίνεται έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί) να ακολουθήσουν τη διαδικασία που αναφέρεται στο εδάφιο Α.ΙΙ της παρούσας, για την οριστική ή όχι ένταξή τους στο Δίκτυο.

Ιωάννινα, 15/5/04

Α. Βάρβογλης

Ι. Λάμπρης

Ε.Ν. Οικονόμου

Α. Σιμόπουλος